

Köye Götürülen Hizmetlerden Hiç Bir Adla Katılma Payı Alınmaması Hakkında Kanun Teklifinin Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Bütçe ve Plan Komisyonları Raporları (M. Meclisi : 2/9; C. Senatosu : 2/111)

(M. Meclisi S. Sayısı : 331'e 1 nci Ek)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 8612

10 . 1 . 1977

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 6 . 1 . 1977 tarihli 29 ncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyile kabul edilen, köye götürülen hizmetlerden hiçbir adla katılma payı alınmaması hakkında kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 9 . 1 . 1974 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3.6; 25.11; 16, 30 . 12 . 1976, 4, 6 . 1 . 1977 tarihli 107, 13, 16, 26, 27 ve 29 ncu Birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 331'e 1 nci ek).

Millet Meclisi Başkanlığına

Köye götürülen hizmetlerden alınan katılma paylarının kaldırılması hakkında kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederiz.

25 . 10 . 1973

İsparta	Muğla	Eskişehir	Aydın
Süleyman Demirel	Nahit Mentese	Seyfi Öztürk	Behiç Tozkoşaran
Eskişehir	Samsun	Kastamonu	
Prof. Dr. Orhan Oğuz	Selâhattin Kılıç	Sabri Keskin	

GEREKÇE

Halen, uygulanmakta olan köye götürülecek hizmetlerden katılma payı alınması usulü köyler arasında ikilik yaratmakta ve fakir köyler aleyhine zengin köylerin bu hizmetlerden öncelikle istifade etmelerine yol açmaktadır.

Bu durum, fakir köylerin Devletten umutlarını kesmelerine, zaman zaman çaresizlik içinde Devlete küsmelerine bile sebep olmaktadır.

Teklif olunan kanunla köye hizmetlerin götürülmesinde katılma payı öncelik kazandırma vasıtası olmaktan çıkarılacak böylece, hizmetlerin daha adil ölçülere göre köylere götürülmesi mümkün olacaktır.

Bu şekilde, götürülen hizmetlerden katılma payı alınmayacağından, köylerde kalacak olan meblâğların bu köylerin iktisadî ve sosyal kalkınmaları hizmetinde kullanılmaları imkânı da doğacaktır.

Tasarının kanunlaşması halinde, köylerimizin iktisadî ve sosyal kalkınmasının hızlanmasına yardımcı olacak ve gerçekleştirmeye çalıştığımız sosyal refah devleti hizmetlerinin köylere daha çabuk ve dengeli bir şekilde ulaştırılması sağlanacaktır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
İçişleri Komisyonu
Karar No. : 7
Esas No. : 2/111

13 . 1 . 1977

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 6 Ocak 1977 tarihli 29 ncu Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen «Köye götürülen hizmetlerden hiçbir adla katılma payı alınmaması hakkında kanun teklifi» Millet Meclisi Başkanlığının 10 Ocak 1977 tarihli ve 8612 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 13 Ocak 1977 tarihli Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Teklif, köye götürülen hizmetlerden daha eşit olarak köylerin faydalanmasını amaçlamakta ve bu amaçla 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun ve 7478 sayılı Köy İçme Suları Hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin bazı fıkralarını yürürlükten kaldırmaktadır.

Teklif, tüm olarak esas itibarıyla Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak uygulamaya açıklık ve kolaylık getirmek amacıyla;

a) 3 ncü maddenin son fıkrası toplu bağışların da önceliğe sebep olmayacağı eklentisiyle 1 nci maddeye son fıkra olarak eklenmiş, 4 ncü madde de yeniden düzenlenmiş ve teklif Komisyonumuzca bu şekliyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Gereğinin yapılması için Komisyon raporumuzu Yüksek Başkanlığa saygı ile sunarız.

Sözcü
Eskişehir
3 ncü maddede söz hakkım
mahfuzdur. Muhalifim
Hikmet Savaş

Kâtip
Konya
Erdoğan Bakkalbaşı

Tabii Üye
Ekrem Acuner
Toplantıda bulunamadı.

Balıkesir
Hikmet Arslanoğlu

Ordu
B. Sıtkı Baykal
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Münhal

Samsun
Bahri Cömert
Toplantıda bulunamadı.

Samsun
Şaban Demirağ

Manisa
Oral Karaosmanoğlu

Muğla
Haldun Menteşeoğlu

Malatya
Hamdi Özer
Toplantıda bulunamadı.

Tabii Üye
Şükran Özkaya
İmzada bulunamadı.

Ankara
İbrahim Öztürk
Toplantıda bulunamadı.

Cumhurbaşkanınca S. Ü
Şerif Tüten

C. SENATOSU ESKİŞEHİR ÜYESİ HİKMET SAVAŞ'IN MUHALEFET ŞERHİ

Yasa önerisinin birinci maddesinde, «Köye Devlet ve Devlete bağlı kurumlarca götürülen hizmetler karşılığında hiçbir ad altında katılma payı alınmaz» ilkesi öngörüldüğüne göre, sonra gelen maddelerin ve özellikle üçüncü maddenin bu ilkeyi gerçekleştiren hükümler ihtiva etmesi gerekirdi.

Nitekim, 5 . 1 . 1961 gün ve 222 sayılı İlköğretim Kanununun 63 ncü maddesinin ikinci fıkrasında, arsanın köy tüzelkişiliğince kamulaştırılması şeklinde öngörülmüş olan «Katılma payı» na ilişkin hükmün kaldırılması konusunda, yasa önerisinde hiçbir hüküm yer almamış ve bu «katılma payı» nın korunmuş olması, birinci maddedeki anilkeye ters düşen bir çelişkidir.

Bunun gibi, yasa önerisinin birinci maddesinde yer alan, «..... ve bedenen çalıştırılmaz» hükmü ile, 13 Mart 1340 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun başta 15 nci maddesi olmak üzere çok sayıda maddesinde bulunan «İnce» hükmü de çelişmektedir.

Bu durum karşısında, ya birinci maddenin, gerçekten kaldırılmakta olan «katılma payları» nı kapsayan biçimde değiştirilmesi ya da, önerinin üçüncü maddesinin, bütün katılma paylarını kaldıran hükümlerle donatılması gerekir, görüşümdedir. (ki benim inancım : İkinci yolun izlenmesi gerektiği yolundadır.)

Bu nedenlerle, yasa önerisinin üçüncü maddesine muhalifim.

C. Senatosu Eskişehir Üyesi
Hikmet Savaş

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Karar No. : 35
Esas No. : 2/111

18 . 1 . 1977

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 6 Ocak 1977 tarihli ve 29 ncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, köye götürülen hizmetlerden hiçbir adla katılma payı alınmaması hakkında kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 10 Ocak 1977 tarihli ve 8612 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun, 18 Ocak 1977 tarihli Birleşiminde İçişleri ve Maliye bakanlıkları temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

1) Millet Meclisi metni, köye, Devlet ve Devlete bağlı kurumlarca götürülen hizmetler karşılığında hiçbir ad altında katılma payı alınmamasını ve bu hizmetler karşılığı bedeni çalışma esasının kaldırılmasını ve böylece köylerde yaşayan vatandaşlarımıza, şehirlerde yaşayan vatandaşlarımıza olduğu gibi hizmetlerin karşılıksız götürülmesini öngörmektedir.

Millet Meclisi metni, Isparta Milletvekili Süleyman Demirel ve 6 arkadaşının «Köye götürülen hizmetlerden alınan katılma paylarının kaldırılması hakkında kanun teklifi» nden oluşmuştur.

Çeşitli tarihlerde çıkartılan kanunlarla, içmesuyu, elektrik gibi ihtiyaçlarının sağlanabilmesi için, Devlet ve Devlete bağlı kuruluşlarca götürülen hizmetlerde kolaylık sağlamak gayesiyle, köylü vatandaşlarımızın katkıda bulunmaları öngörülmüştür. Ancak, bu katkı yöntemi, uygulamada beklenen sonucu vermemiş, ilgili kanunların gayesi dışında birtakım ayrıcalıklara, köylerde yaşayan vatandaşlarımıza gereksiz malî külfet yüklenmesine neden olmuştur.

Millet Meclisi metninin, uzun vadeli kalkınma planı yönünden değerlendirilmesi :

Uzun Vadedeli Kalkınma Planında, ülke ve toplum kalkınması köylerde yaşayan vatandaşlarımızı da kapsayacak biçimde ve geniş bir perspektif içinde ele alınmış ve yapılacak yatırımlarla getirilecek hizmetler detaylı bir plan disiplinine alınmıştır ki teklif Uzun Vadedeli Kalkınma Planı ilkelerine uyarlık içindedir.

Millet Meclisi metninin bütçe uygulaması yönünden değerlendirilmesi :

Bakanlıkların yüklendikleri yatırım ve hizmet uygulamalarının gerektirdiği ödenekler bütçelerinin ilgili maddelerinde yer almış ve gerekli finansman kaynakları kanunî hükme bağlanmış ve bu bakanlıklara bağlı kuruluşlara ait yükümlülüklerin ödenek ihtiyaçları da kendi bütçelerinde yer almıştır ki, teklif bütçe kanununun maddelerinin yeterince uygulanmasına engel nitelikte görülmemiştir.

Teklif, Uzun Vadeli Kalkınma Planına uyarlığı, bütçe kanununun uygulanmasına engel teşkil etmemesi ve köylerde yaşayan vatandaşlarımıza getireceği yararlar gözetilmek ve sosyal refah devletinin kurulması yolunda sağlayacağı olumlu sonuçlar mütalaa edilmek suretiyle Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II. — Millet Meclisi metninin 1. 2. 3. 4. Geçici maddesi 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III. — Komisyonumuz, teklifin biran önce kanunlaşması halinde, köylerimizde yaşayan vatandaşlarımıza büyük yararlar sağlayacağını gözönünde bulundurarak, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

İşbu raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Ankara <i>Yiğit Köker</i>	Başkanvekili C. Bşk. S. Ü. <i>Selâhaddin Babüroğlu</i>	Sözcü Zonguldak <i>Ahmet Demir Yüce</i>
Kâtip Balıkesir <i>Raif Eriş</i>	Aydın Halil Goral Toplantıda bulunamadı	C. Bşk. S. Ü. Zeyyat Bayakara Toplantıda bulunamadı
C. Bşk. S. Ü. Fethi Çelikbaş Toplantıda bulunamadı	Erzincan <i>Niyazi Ünsal</i>	Gaziantep <i>İ. Tevfik Kutlar</i>
Gümüşhane <i>Ö. Naci Bozkurt</i>	Kahramanmaraş <i>Adnan Karaküçük</i>	Kars <i>Y. Ziya Ayrım</i>
Kütahya <i>Ahmet Öznumcu</i>	Tabii Üye Karşıyım	Trabzon <i>Hasan Güven</i>

Köye götürülecek hizmetlerin bugünkü bütçe olanaklarıyla karşılanmasını mümkün görmüyorum. Köylülerin katılmasıyla, Devletle halkın imkânlarını birleştirerek, köylere gidecek hizmetleri hızlandırmak ve bunları daha kısa sürede yapmak olanağı sağlanmıştı. Bunun kaldırılması onların daha uzun süre yolsuz, okulsuz, ışiksiz ve susuz kalmalarına neden olacaktır.

Haydar Tunçkanat

ISPARTA MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN DEMİREL VE 6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Köye Götürülen Hizmetlerden Alınan Katılma Paylarının Kaldırılması Hakkında Kanun

MADDE 1. — Köye yol, su ve elektrik götürülmesi hizmetlerinden dolayı bunlardan istifade eden köylerden hiç bir ad ve namla katılma payı alınmayacaktır.

MADDE 2. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte :

a) Kendilerinden katılma payı alınmış ve henüz hizmet götürülmemiş köylere bu hizmetin götürülmesindeki sıra saklı tutulur ve katılma payları iade olunur.

b) Katılma payı alınıp da hizmet götürülmekte olan köylere alınmış bulunan bu katılma payları aynen iade olunur.

c) Kendilerine hizmet götürülmüş olup katılma paylarından borçlu köylerin bu borçları silinir.

MADDE 3. — 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 4 ncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları 7478 sayılı Köy İçmesuları Hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin (d) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Köye Götürülen Hizmetlerden Alınan Katılma Paylarının Kaldırılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Köye, Devlet ve Devlete bağlı kurumlarca götürülen hizmetler karşılığında hiç bir ad altında katılma payı alınmaz ve bedenen çalıştırılmaz.

MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte :

a) Kendilerinden katılma payı alınmış ve henüz hizmet götürülmemiş köylere bu hizmetin götürülmesindeki sıra saklı tutulur,

b) Kendilerine hizmet götürülmüş olup katılma paylarından borçlu köylerin bu borçları istenmez.

MADDE 3. — 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 4 ncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları, 8 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 7478 sayılı Köy İçmesuları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin (d) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Köye götürülen hizmetler karşılığı yapılan kişisel bağışlar da, sırada öncelik sebebi sayılamaz.

MADDE 4. — Köye gelen elektrik hatları ve transformatörlerinin bakım ve onarımı TEK tarafından; işletmesi köy tüzelkişiliğince yapılır.

Köy elektrik tesislerinin proje ve inşaatı TEK tarafından yapılır ve mülkiyeti ve bakımı TEK'e aittir.

Bu hizmetlerde, kalkınmada öncelikli yörelerin önceliği vardır.

Bakım ve onarım için köylüden ücret alınmaz.

GEÇİCİ MADDE — Kendilerinden katılma payı alınmış, henüz hizmet götürülmesine başlanmamış köylerin ödedikleri katılma payı karşılığı paralar, köy tüzelkişiliğine kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde geri verilir.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

*Köye Götürülen Hizmetlerden Hiçbir Adla Katılma
Payı Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi*

MADDE 1. Köye, Devlet ve Devlete bağlı kurumlarca götürülen hizmetler karşılığında hiçbir ad altında katılma payı alınmaz ve bedenen çalıştırılmaz.

Köye götürülen hizmetler karşılığı yapılan kişisel ve toplu bağışlar da, sırada öncelik sebebi sayılmaz.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 4 ncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları, 8 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 7478 sayılı Köy İçmesuları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin (d) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Köy elektrik tesislerinin proje ve inşaatı TEK tarafından yapılır ve mülkiyeti TEK'e aittir.

Köye gelen yüksek gerilim hatları ve transformator postalarının işletme, bakım ve onarımı TEK; köy içi alçak gerilim şebekelerinin bakım ve onarımı Köy İşleri Bakanlığı; işletmesi köy tüzelkişiliği tarafından yapılır.

Bakım ve onarım için köylüden ücret alınmaz.

Bu hizmetlerde, kalkınmada öncelikli yörelerin önceliği vardır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin Geçici Maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

*Köye Götürülen Hizmetlerden Hiçbir Adla Katılma
Payı Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin Geçici Maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Isparta Milletvekili Süleyman Demirel ve arkadaşının teklifi)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımını takip eden mali yıl başında yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(İçişleri Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

